

אף על פי פרק חמישי כתובות

סב.

עין משפט נר מצוה

צב א ב מיי פ"ד מהל
אישות ה' א סג
לאון פא טו"ע א"ע
קימן עו פ"ד א:
צב ג מיי עס טו"ע עס
פ"ד ב:

תוספות ר"ד

ברייני: הטיילים וכו'. כי
אתא רב דימי אמר כגון
מפניק דמערבא: הפועלים
וכו'. אמר ר"פ לאביי
איכפל תנא לאשמועינן
בבדיד את אשתו טייל
ופועל פ"י דלא מתוקמא
מתי' דקתני שבת א'
אלא בטיילים ופועל
דאי חמורין א' בשבת
וכ"ש ספנין וגמלין ות"ח
נמי א' בשבת א"ל

אורחא דמילתא כמה. פי' בקונטרס שלא ישא עליו חטא ואפי' הוא יכול לפתותה שמתן לו רשות: **לכל דבר המחלוקת הצאה והיוצאת חדש חדש.** בדברי הימים במחלוקת שהיו עובדים את דוד כל מחלוקת חדש. ואע"ג דמשמעוהו דעניינה משמע שלא היה פורש מצדו

אורחא דמילתא. דרך ארץ שלא ישא עליו חטא ואפי' הוא יכול לפתותה שמתן לו רשות: לכל דבר המחלוקת הצאה והיוצאת חדש חדש. בדברי הימים במחלוקת שהיו עובדים את דוד כל מחלוקת חדש. ואע"ג דמשמעוהו דעניינה משמע שלא היה פורש מצדו

א) צרכים נמ. ט) נע"י פירוש בערוך ערך תלג (ז') א) נע"י הגדה דיומא סי' ס' ויזמא עו. ד) ג' הערוך דוקא פי' חיל של מלך. ט) ג' הערוך בערך חל מ' ובי מאחר דמילתא דמר טלי' הלי' ל' למר למשפחה. י' ללא ידי מתגס אית מילתא בדיד. (ו) נע"י ג'.

תורה אור השלם

- ובני ישראל למספרים ראשי האבות ושרי האלפים וצמאות ושריהם המשרתים את המלך לכל דבר המחלוקת והיוצאת חדש חדש לכל חדש משמע שהיו שמי מחלוקת נצבים ומשרתים שמשרתים עם השאר זו ו' חדשים צדילוגו זו ו' חדשים צדילוגו זו ו' חדש חדש הרי חדש חדש צבית המלך וחדש צביתו ואף כן חדש צבית רבו וחדש צביתו: ושנים חדשים צביתו. האיש צביתו. שהרי ל' אלף איש היה הנס וישלחם לצנונה עשרת אלפים צדש כשמלופין אלו הולכין עשרת אלפים אחרים וצדש השלישי עשרת אלפים צ' חדשים וכן כולם צדלופיהם כן: שאפשר ע"י אחרים. לפי מנין החליפות כך היו עולים: שאני הסס דאית ליה הרווחה. שהיו נהנים מצבית המלך ואיכא רווח צביתא לפיכך מקבלת עליה שהי' צבית המלך [חדש] אחד משני חדשים שכיון שיש לו שכר יש לה מנוחה מנווחים ותכשיון אצל מ"ת מ"ה דליה הוא: אנה שוצרס כו'. אידי דאפילו זה רב ורבי יוחנן צדש דקרא נקט לה נמי הכא: מהנים. בצלמנע הגוף: דשן צה. הורגלו זה כמו כיון דדש דש (גיטין 97 ע"ו): דמלפא תלני לא צהסה. אשה הלימודת לשכל צניה לקוצרס אינה תמיהא ומפחדת צנות א' מהס שכר לימודת: בני פירקי. תלמידים שהרצ מזוי להס צעירן ושוניס פרקס ולניס צביתס: מאן דקסינ צהן. צשצילס נאמר לצעלי אומנות: שוא לכס משכימי קוס מאחרי שבת. למלאכת הרשות אוכלי לחמם צעצז כן יתן הקצ"ה לידוד שנה למי שמגדל לכבודו ולמנוחו שניה: מגדוד שנה. ממתנות את צעליהן שהן צבית רצס ושוניס פירקס. אלמא צשעת שניה עודן צבית רצן ואת אחרת יש להן פנאי לעונה בכל לילה: רב שמואל צר טילת. מלמד תינוקות היה ומתפרנס מהן כדאמר' צנערה שנתפתתה (לעיל:). ולא חליף פריסקא דמלכא אצביה. אין טילת מלך פרס עובר על פתחו לשאול לו עבודת המלך שאין עין המלך עליו שאינו עשיר צענייהס: מפניק דמערבא. בני ארץ ישראל מעוגגים במלכא ומשתה לך הס צריאס וצעלי כח לתשמש: איפחית צי צאני. מתת המרחללות יש חלל שהמים ופוליס סס: אסקינהו. העלה את העבדים צידו אחת וצשניה היה מטפס ועולה צעמוד: מאחר דהכי. צשעל כח אמת: אס כן. שאמיס את כחי ולא יסמכוני: מה איני. כח צעמני להשתמש צו לעת זקנה: צעירס. שמיס צשצת: איכפל הנה לאשמועינן טייל ופועל. תנא דקסת לעיל [סא:] המדיר את אשתו צית הלל אומרס צשצת אחת אין לו לומר זאת לא צספן ולא צגמל ולא צחמר ולא צתלמדי חכמים שהרי א' [אף החמר] עונתו אחת צשצת וצשציל יוס אחד יוציא ויתן חכונה הרי עונתו משצעה לשצעה וכ"ש גמל וספן אין צכלל הוה אלא טייל ופועל העושה מלאכה צעירו שדרכו לשמש שמיס צשצת: אכולהו

אורחא דמילתא כמה אמר רב חדש כאן וחדש בבית שנאמר לכל דבר המחלוקת הבאה והיוצאת חדש בחדש לכל חרשי השנה ור' יוחנן אמר חדש כאן ושנים בביתו ורב נמי מ"ט לא אמר מההיא שאני בנון בית המקדש דאפשר ע"י אחרים ור' יוחנן מ"ט לא אמר מההיא שאני התם דאית ליה הרווחה⁶ אמר רב אנתה שוברת חצי גופו של אדם שנאמר ואתה בן אדם האנת בשברון מתנים ובמרירות תאנח ורבי יוחנן אמר אף כל גופו של אדם שנאמר והיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח ואמרת אל שמועה כי באה וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח וכל ברכים תלכנה מים ורבי יוחנן נמי הכתיב בשברון מתנים ההיא דכי מתחלא ממתנים מתחלא ורב נמי הכתי' וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח שאני שמועה דבית המקדש דתקיפא טובא ההוא ישראל ועובד כוכבים דהוו קאולי באורחא בהדי הדדי לא אימצו עובד כוכבים לסגוי בהדי ישראל אדרכיה חורבן בית המקדש נגיד יאיתנה ואפ"ה לא אימצו עובד כוכבים לסגוי בהדיה א"ל לאו אמריתו אנתה שוברת חצי גופו של אדם א"ל ה"מ מילתא חרתי אבל הא דשנן בה לא דאמרי אינשי דמלפי תכלי לא א"התתה: א"הטיילין בכל יום: מאי טיילין אמר רבא בני פירקי א"ל אביי מאן דכתיב בהו⁵ שוא לכם משכימי קוס מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים כן יתן לידידו שנא א' ואמר רב יצחק אלו נשותיהן של ת"ח שבגדודות שניה מעניניהם בעוה"ז ובאות לחיי העוה"ב ואת אמרת בני פירקי אלא אמר אביי כדרב דאמר רב כגון רב שמואל בר שילת דאכיל מדרייה ושתי מדרייה וגני בטולא דאפדניה ולא חליף⁷ פריסתקא דמלכא אבביה כי אתא רבין אמר כגון מפניק דמערבא ר' אבהו הוה קאי בי באני הוו סמכי ליה תרי עבדי איפחית בי באני מתותיה איתרמי ל' עמודא סליק ואסקינהו ר' יוחנן הוה קסליק בדרגא הוו סמכי ליה רב אמי ורב אסי איפחיתא דרגא תותיה סליק ואסקינהו אמרי ליה רבנן וכי מאחר דהכי למה ליה למיסמכיה אמר להו א"כ מה אניה לעת זקנה: והפועלים שתיים בשבת: והתניא הפועלים אחת בשבת א"ר יוסי ברבי חנינא לא קשיא כאן בעושיין מלאכה בעירין כאן בעושיין מלאכה בעיר אחת תניא נמי הכי הפועלים שתיים בשבת כמה דברים אמורים בעיר אחת אחת בשבת: החמרים אחת רב חנן לאביי איכפל תנא לאשמועינן

אורחא דמילתא כמה אמר רב חדש כאן וחדש בבית שנאמר לכל דבר המחלוקת הבאה והיוצאת חדש בחדש לכל חרשי השנה ור' יוחנן אמר חדש כאן ושנים בביתו ורב נמי מ"ט לא אמר מההיא שאני בנון בית המקדש דאפשר ע"י אחרים ור' יוחנן מ"ט לא אמר מההיא שאני התם דאית ליה הרווחה⁶ אמר רב אנתה שוברת חצי גופו של אדם שנאמר ואתה בן אדם האנת בשברון מתנים ובמרירות תאנח ורבי יוחנן אמר אף כל גופו של אדם שנאמר והיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח ואמרת אל שמועה כי באה וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח וכל ברכים תלכנה מים ורבי יוחנן נמי הכתיב בשברון מתנים ההיא דכי מתחלא ממתנים מתחלא ורב נמי הכתי' וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח שאני שמועה דבית המקדש דתקיפא טובא ההוא ישראל ועובד כוכבים דהוו קאולי באורחא בהדי הדדי לא אימצו עובד כוכבים לסגוי בהדי ישראל אדרכיה חורבן בית המקדש נגיד יאיתנה ואפ"ה לא אימצו עובד כוכבים לסגוי בהדיה א"ל לאו אמריתו אנתה שוברת חצי גופו של אדם א"ל ה"מ מילתא חרתי אבל הא דשנן בה לא דאמרי אינשי דמלפי תכלי לא א"התתה: א"הטיילין בכל יום: מאי טיילין אמר רבא בני פירקי א"ל אביי מאן דכתיב בהו⁵ שוא לכם משכימי קוס מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים כן יתן לידידו שנא א' ואמר רב יצחק אלו נשותיהן של ת"ח שבגדודות שניה מעניניהם בעוה"ז ובאות לחיי העוה"ב ואת אמרת בני פירקי אלא אמר אביי כדרב דאמר רב כגון רב שמואל בר שילת דאכיל מדרייה ושתי מדרייה וגני בטולא דאפדניה ולא חליף⁷ פריסתקא דמלכא אבביה כי אתא רבין אמר כגון מפניק דמערבא ר' אבהו הוה קאי בי באני הוו סמכי ליה תרי עבדי איפחית בי באני מתותיה איתרמי ל' עמודא סליק ואסקינהו ר' יוחנן הוה קסליק בדרגא הוו סמכי ליה רב אמי ורב אסי איפחיתא דרגא תותיה סליק ואסקינהו אמרי ליה רבנן וכי מאחר דהכי למה ליה למיסמכיה אמר להו א"כ מה אניה לעת זקנה: והפועלים שתיים בשבת: והתניא הפועלים אחת בשבת א"ר יוסי ברבי חנינא לא קשיא כאן בעושיין מלאכה בעירין כאן בעושיין מלאכה בעיר אחת תניא נמי הכי הפועלים שתיים בשבת כמה דברים אמורים בעיר אחת אחת בשבת: החמרים אחת רב חנן לאביי איכפל תנא לאשמועינן

מיידיין. על שם שדרכם צטולא דאפדנייהו:

מגדודות שינה העניניהם. צתלמדיס הלימודים

צעירס קאי דאי צעיר אחרת אמאי מגדודות שניה הא אין דרך ליכנס צעיר צלילה: והתניא הפועלים אחת בשבת. מרישא דקתני הפועלים שצת אחת לא מני למיפריך דרישא לאו צדין עונה מיידי אלא אדרבה אשמועינן דשרי לשנות ולצטל עונה ממנה שהיה מנהגס תחלה אכל מצרייתא פריך שפיר דאיידי צדין עונה האמורה צתורה ולא צליאה שלא צרשות מדקתני אחת צשצת ולא קתני שצת אחת כמו צמתני' ומשני דצעושה מלאכה צעיר אחרת איירי והיה דרכס ומנהגס כך ואת מני איירא כשמנהגס כך אפי' לשנות יכולין שצת אחת כדפרישית צמתני' וי"ל דצברייתא קמ"ל דע"פ שמנהגס כך לעשות מלאכה צעיר אחרת אס רוצי' לשנות ולשהות יותר אין הרשות צידס וכ"י צ' צרון היה אומר דג' מדות צפועלי' דהעושיין מלאכה צעירין שמיס צשצת דתנן צמתני' וצרייתא צעושיין מלאכה צעיר אחרת וחורין בכל יוס לציתס צין היה מנהגס צין לא היה כמו רישא דמתני' דקתני יוצאין שצת אחת משמע שהן כל ז' צחוק וחורין בכל יוס שמיני אכל ר"י לא פירש אלא צ' מדות שמיס צשצת ואחת צשצת כדפרישנא: רוצה

אורחא דמילתא. דרך ארץ שלא ישא עליו חטא ואפי' הוא יכול לפתותה שמתן לו רשות: לכל דבר המחלוקת הצאה והיוצאת חדש חדש. בדברי הימים במחלוקת שהיו עובדים את דוד כל מחלוקת חדש. ואע"ג דמשמעוהו דעניינה משמע שלא היה פורש מצדו

אורחא דמילתא כמה אמר רב חדש כאן וחדש בבית שנאמר לכל דבר המחלוקת הבאה והיוצאת חדש בחדש לכל חרשי השנה ור' יוחנן אמר חדש כאן ושנים בביתו ורב נמי מ"ט לא אמר מההיא שאני בנון בית המקדש דאפשר ע"י אחרים ור' יוחנן מ"ט לא אמר מההיא שאני התם דאית ליה הרווחה⁶ אמר רב אנתה שוברת חצי גופו של אדם שנאמר ואתה בן אדם האנת בשברון מתנים ובמרירות תאנח ורבי יוחנן אמר אף כל גופו של אדם שנאמר והיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח ואמרת אל שמועה כי באה וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח וכל ברכים תלכנה מים ורבי יוחנן נמי הכתיב בשברון מתנים ההיא דכי מתחלא ממתנים מתחלא ורב נמי הכתי' וגמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח שאני שמועה דבית המקדש דתקיפא טובא ההוא ישראל ועובד כוכבים דהוו קאולי באורחא בהדי הדדי לא אימצו עובד כוכבים לסגוי בהדי ישראל אדרכיה חורבן בית המקדש נגיד יאיתנה ואפ"ה לא אימצו עובד כוכבים לסגוי בהדיה א"ל לאו אמריתו אנתה שוברת חצי גופו של אדם א"ל ה"מ מילתא חרתי אבל הא דשנן בה לא דאמרי אינשי דמלפי תכלי לא א"התתה: א"הטיילין בכל יום: מאי טיילין אמר רבא בני פירקי א"ל אביי מאן דכתיב בהו⁵ שוא לכם משכימי קוס מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים כן יתן לידידו שנא א' ואמר רב יצחק אלו נשותיהן של ת"ח שבגדודות שניה מעניניהם בעוה"ז ובאות לחיי העוה"ב ואת אמרת בני פירקי אלא אמר אביי כדרב דאמר רב כגון רב שמואל בר שילת דאכיל מדרייה ושתי מדרייה וגני בטולא דאפדניה ולא חליף⁷ פריסתקא דמלכא אבביה כי אתא רבין אמר כגון מפניק דמערבא ר' אבהו הוה קאי בי באני הוו סמכי ליה תרי עבדי איפחית בי באני מתותיה איתרמי ל' עמודא סליק ואסקינהו ר' יוחנן הוה קסליק בדרגא הוו סמכי ליה רב אמי ורב אסי איפחיתא דרגא תותיה סליק ואסקינהו אמרי ליה רבנן וכי מאחר דהכי למה ליה למיסמכיה אמר להו א"כ מה אניה לעת זקנה: והפועלים שתיים בשבת: והתניא הפועלים אחת בשבת א"ר יוסי ברבי חנינא לא קשיא כאן בעושיין מלאכה בעירין כאן בעושיין מלאכה בעיר אחת תניא נמי הכי הפועלים שתיים בשבת כמה דברים אמורים בעיר אחת אחת בשבת: החמרים אחת רב חנן לאביי איכפל תנא לאשמועינן

אורחא דמילתא. דרך ארץ שלא ישא עליו חטא ואפי' הוא יכול לפתותה שמתן לו רשות: לכל דבר המחלוקת הצאה והיוצאת חדש חדש. בדברי הימים במחלוקת שהיו עובדים את דוד כל מחלוקת חדש. ואע"ג דמשמעוהו דעניינה משמע שלא היה פורש מצדו